

O2 – Dobré príklady z praxe

L'udia a Voda MVO, Slovensko

e-mail : danka.kravcikova@gmail.com, tel.: + 421 908 322 135, www.ludiaavoda.sk

Názov projektu: PROTIPOVODŇOVÁ
OCHRANA TORYSA - Ochrana pred
povodňami v obci Torysa v roku 2002

Vykonávateľ projektu: Obec Torysa

Krajina: Slovensko/ Prešovský Kraj

Kontakt: Obec Torysa,
www.torysa.sk

Trvanie: 2005-2007

Referencie:

www.torysa.sk

Popis projektu

Historicky bola štruktúra poľnohospodárskej krajiny na Slovensku viac diverzifikovaná, viac rozdrobená. Z čias Valaskej kolonizácie zo stredoveku sa postupne vyvíjali formy štruktúry krajiny vplyvom obrábania pôdy po vrstevnici. Týmto spôsobom sa počas niekoľkých stáročí postupne formovali terasy, ktoré boli evidentne prekážkou na rýchly odtok dažďovej vody.

Na Slovensku sa traduje, že pod každou piatou medzou bol prameň. Keď na Slovensku nastala éra kolektivizácie poľnohospodárskej pôdy, prvé čo sa urobilo boli zlikvidované medze, následne remízky a tým vyschli aj pramene.

Vplyvom týchto zmien v poľnohospodárskej krajine pri intenzívnych dažďoch dažďová voda rýchlo odtieká a so sebou odnáša pôdu i živiny z poľnohospodárskej krajiny s rizikami vzniku lokálnych povodní. Takými rizikami lokálnych záplav, vysychania pôdy, erózie, straty úrodnosti trpí poľnohospodárska krajina kdekoľvek na Slovensku so svahmi viac ako 2%.

Takýmito problémami trpela aj poľnohospodárska pôda v katastri obce Torysa v povodí rieky Torysa. Obec to riešila jednoduchým a účinným opatrením a to tak, že po istej vzdialenosti po vrstevniciach urobila zasakávacie pásy, ktoré vysadila

stromčekmi a definitívne vyriešila lokálne záplavy.

Projekt sa realizoval komunitne s tým, že na ňom pracovali miestni nezamestnaní ľudia, ktorí sa podieľali na terénnych úpravách a sadení stromčekov. Celkové náklady boli minimálne.

Celkové náklady boli 10 krát lacnejšie, oproti pôvodnému inžinierskemu riešeniu, ktorého zámerom bolo vybudovať odvodňovací kanál, aby stekajúce dažďové vody zo svahov boli zachytené v kanáli a povodňové vody sa odvedli do rieky Torysa.

Odporúčaným riešením je robiť vrstevnicové zasakávacie pásy vo vzdialenosti od seba 50 m a najideálnejšie prerušované, každých 20-30 metrov, pretože v poľnohospodárskej krajine je nereálne urobiť zasakávacie pásy úplne v horizontálnej rovine. Prerušovanie pásov je dôležité, aby voda nemohla stiecť do najnižšieho bodu, čo by mohlo spôsobiť veľké škody. Odhadované náklady na jeden hektár sú 1 000 €. S výsadbou stromov do 2 000 €. Odporúčame pásy vysádzať stromami.

Riešenie prevencie pred lokálnymi záplavami je inovatívnym riešením, ktoré je lacné, účinné, efektívne a komplexné aj pre obnovu vôd, pôdy, živín v území a zároveň znižuje vplyv na povodňovú situáciu veľkých vôd v rieke Torysa.

Zadržiavanie dažďovej vody pomáha vytvárať vhodné vlhkostné pomery pre optimálny rast novej vegetácie.

Foto: Michal Kravčík